

POLICYNOTAT

Kvalitet i real- kompetanse- vurdering i Norden

Dette notatet baserer seg på kunnskapsgrunnlaget sammenstilt av NVLs nordiske ekspertnettverk for validering.

INNLEDNING

Dette policynotatet er utarbeidet av Nordisk nettverk for voksnes læring, NVL, og belyser resultatene som er oppnådd innenfor kvalitet i realkompetansevurdering, og peker på hvilke tiltak som må iverksettes for å realisere den nordiske dagsorden for framtidens kompetanser og styrke økonomien i de nordiske landene.

I denne norske oversettelsen brukes begrepet praktikere og RKV-praktikere.

→ www.norden.org/en/information/competencies-future

Det viser til det som vi i Norge omtaler som fagkonsulenter/ fagpersoner, administrativt personale og karriereveiledere. Dette er viktig for forståelsen av innholdet.

Nettverket består av de viktigste organisasjonene som deltar i utviklingen av RKV-politikk og -praksis i de nordiske landene, Grønland, Færøyene og Åland inkludert. Nettverket ble etablert i 2005, da Nordisk råd gjorde godkjenning og validering av realkompetanse (RKV) til et av prioriteringsområdene for det nordiske voksenopplæringssamarbeidet.

STATUS

Kvalitet i RKV i Norden

Høsten 2020 gjennomførte valideringsnettverket en SWOT-analyse av de mest sentrale tilbyderne og myndighetene i Norden. Deltakerlandene var Danmark, Finland, Island og Sverige i tillegg til de selvstyrte områdene Færøyene og Åland. Til sammen deltok ti organisasjoner i undersøkelsen, fra høyere utdanning, yrkesrettet opplæring, ikke-formell utdanning (voksnes læring) og statlige organisasjoner.

Kvalitet i RKV omfatter

- Styring av RKV-politikk og -praksis
- Kvalitetssikring av RKV-prosedyrer
- Kompetanseutvikling hos RKV-praktikere

BAKGRUNN

NVLs valideringsnettverk har vært involvert i arbeidet med å utvikle kvaliteten i realkompetansevurdering (RKV) siden 2011, da flere av organisasjonene i nettverket ble tildelt et Nordplus-prosjekt som fokuserte på kvalitet i RKV i Norden. Nettverket fungerte som styringsgruppe for prosjektet. Dette prosjektet har beredt grunnen for andre utviklingsprosjekter innen kvalitet i RKV.

Nettverket har foretatt en grundig gjennomgang av alle aspekter ved kvalitetssikring, fra utviklingen av verktøy for RKV-praktikere, RKV-tilbydere og beslutningstakere, til å sette søkelyset på kvalitet i de nordiske land, Europa og verden for øvrig.

Kvalitet i RKV er helt avgjørende av flere grunner. For å få på plass et system og prosedyrer for RKV som holder høy kvalitet, må for det første interessentene, altså utdanningssektoren og arbeidsmarkedet, og samfunnet som helhet ha tillit til systemet. Tillit oppnås best når prosedyrene er åpne og systematiske og omfatter ordninger som sikrer kvalitet.

For det andre finnes det få eller ingen praktiske verktøy for praktikere, tilbydere og beslutningstakere i Norden eller Europa. For det tredje er kvalitet i RKV et bredt, komplekst område som derfor forutsetter vedvarende støtte og utvikling og et forpliktende engasjement hos praktikere, tilbydere og beslutningstakere.

Styrker

De største styrkene i Norden generelt var **samarbeidet mellom interessentene, RKV som en individuell rettighet, en robust lovgivning og en nasjonal politikk** for styring av RKV.

«En sterk motivasjon for å utvikle prosesser i samarbeid med ulike sektorer.»

«Samarbeid med forsknings-, utviklings- og innovasjonsfeltet.»

«Forpliktelse til en arbeidslivsorientert og kompetansebasert utdanning som fremmer utviklingen av realkompetansevurdering.»

«Raskere utdanningsforløp.»

«Kortere vei til utdanning og opplæring og generell kompetanseutvikling.»

«Lovgivning om yrkesutdanning fremmer RKV.»

«Aktørenes roller i RKV-prosessen er beskrevet i lovverket.»

«Lovverket er på plass; RKV er en individuell rettighet.»

Svakheter

Svakheterne er mer ujevnt fordelt, men **utilstrekkelig veiledning og støtte, kvalitetssikring og svakheter i statistisk grunnlag og oppfølging** var det som oftest ble nevnt.

«Mangelfull informasjon og veiledning til borgerne om mulighetene for og fordelene ved RKV.»

«Veiledningen fokuserer mer på studieveiledning enn på et mer helhetlig perspektiv på

karriereveiledning og kompetanseutvikling.»

«Mangelen på nasjonale kvalitetskriterier hindrer en ensartet praksis mellom RKV-tilbyderne.»

«Det finnes ingen utdannings- eller kompetanseutviklingsmuligheter for RKV-konsulenter.»

«Ordningene for kvalitetssikring beskriver ikke spesifikt RKV; de er mer innbakt i andre aspekter, som vurdering av læring.»

«Det foregår ingen innsamling av data eller statistikk, for eksempel over antall personer som blir vurdert.»

Muligheter

Mulighetene som ble nevnt, gjaldt **hovedsakelig samarbeidet med utdanningssektor og arbeidsmarked og rettighetsfestingen**.

«Et solid, langvarig samarbeid med næringslivet: utvikling av fulle grader med kontekstspesifikk RKV er et nøkkelement.»

«Nettverkssamarbeid og faglige diskusjoner mellom de ulike aktørene som deltar i RKV på regionalt og nasjonalt plan, bidrar til å sikre ensartethet i RKV-arbeidet og kvalitet i vurderingene.»

«Samarbeid med lærerutdanningene for økte forskningsmuligheter og spredning av god praksis.»

«Internasjonale fagfellevurderinger utføres oftere.»

«Kompetanse tilegnet gjennom ikke-formell læring utvider den enkeltes læringsprofil og bidrar til å oppnå et samlet bilde av deres ferdigheter.»

«Muligheten til å bruke kompetanse tilegnet på fritiden i formelle studier og i arbeid.»

«Migranter vil få bedre muligheter for å komme inn i arbeidslivet om kompetansen deres vurderes opp mot kravene i arbeidslivet.»

Trusler

Undersøkelsen viste at **kompetanseutvikling** hos praktikere og myndigheter i tillegg til **finansiering og ressurser** ble betraktet som de største truslene.

«Det trengs et større fokus på RKV-praktikernes kompetanser.»

«Mangelen på opplæringskrav til RKV-praktikere innebærer at det også kan være mangel på kunnskap om RKV-feltet generelt.»

«Opplæringstilbyderne har varierende praksis og kompetanse på RKV.»

«Å sikre at arbeidslivet er representert, og at arbeidslivet har oppdaterte ferdigheter og kompetanser når det gjelder RKV-prosessene.»

«Finansieringen gjør at det ikke er så veldig interessant for RKV-tilbyderne å bruke mange timer på vurderingen.»

«Stramme budsjetter»

«Mangel på ressurser gjør det vanskelig å utvikle og følge opp utviklingen av mer konkrete spørsmål.»

Nordisk kvalitetskompass for realkompetansevurdering

I desember 2020 utga valideringsnettverket en nettbasert verktøykasse. Verktøyene i Nordisk kvalitetskompass tar utgangspunkt i arbeidet nettverket tidligere har gjennomført (2011–2016).

Verktøyene er gratis tilgjengelig på
→ <https://qualitycompass.eu>.

Verktøyene er nå fullt operative på nett med mulighet for å opprette en personlig konto og egne utviklingsplaner. Verktøykassen består av to verktøy for evaluering av system og prosedyrer og tre egenvurderingsverktøy for praktikere (konsulenter, rådgivere og koordinatore).

RKV bør benyttes i større omfang

Undersøkelsen viser at man i alle disse landene hovedsakelig foretar RKV av formell utdanning, og at den systematiske støtten til RKV gjelder formell utdanning.

Med de store, raske endringene som finner sted i samfunnet, er det viktigere enn noen gang at realkompetansevurdering i arbeidslivet får støtte i lovverket, og at alle interessentene samarbeider slik at RKV vil komme arbeidstakerne og deres kompetanse- og karriereutvikling til gode. Dette fokuset blir sterkt anbefalt av NVL-nettverket Kompetanse i arbeidslivet.

NVL-publikasjoner om kvalitet i realkompetansevurdering

- **2012**
→ [Quality in Validation in the Nordic Countries](#)
- **2013**
→ [Quality model for Validation](#)
- **2015**
→ [Nordic Competence Profiles for Validation Staff](#)
- **2016**
→ [Validation and The Value of Competences – Roadmap, 2018](#)
→ [ValiGuide – A Practitioners Guide to Validation](#)
- **2018**
→ [Quality in Validation – research report](#)
- **2020**
→ [Nordic Quality Compass for Validation of Prior Learning](#)

Framtidige mål og anbefalinger til RKV-tilbydere og beslutningstakere

- Ytterligere fremme kvalitet både i de nordiske landene og i Europa gjennom ulike arrangementer og fora, som 4th VPL Biennale i 2022, European Validation Festival og ulike nordiske arrangementer.
- Støtte systematisk validering av kompetanse opparbeidet i arbeidslivet, utenfor det formelle utdanningssystemet.
- Oppmuntre til samarbeid og dialog mellom interessenter for å garantere kvalitet i RKV og avdekke skjulte talenter i arbeidsstyrken (inkludert «mikrokvalifikasjoner»).
- Fremme Nordisk kvalitetskompass for RKV på de nasjonale språkene i Norden og sikre oversettelser, for eksempel i samarbeid med EPALE og NVL i tillegg til nasjonale ressurser.
- Fremme Nordisk kvalitetskompass og få kvalitet i RKV inn blant FNs bærekraftsmål og Vår visjon 2030, den nordiske visjonen for 2030, norden.org/en/our-vision-2030.
- Styrke veiledningen innen RKV ved å utarbeide felles nordiske retningslinjer.
- Styrke forbindelsen mellom nasjonale kvalifikasjonsnettverk og ikke-formell og uformell læring og validering for å sikre åpenhet og kvalitet.
- Styrke det internasjonale samarbeidet om kvalitet i RKV (gjennom EPALE, UNESCOs institutt for livslang læring, VPL Biennale, European Validation Festival osv.).